

POUKA 10

Prvi deo: Pregled

Ključni Tekst: Kološanima 2,16.17

Središte proučavanja: Kološanima 2

U zaključku prvog poglavlja Poslanice Kološanima, Pavle izražava želju da njegovi čitaoci rastu u zrelosti u Hristu (Kološanima 1,28). A u drugom poglavlju iste poslanice, on razrađuje ovu ideju. Kološanima 2,1–5 postavlja osnovu za ono što sledi. Pavle želi da njegovi čitaoci budu „usklađeni u **ljubavi**“ („da se stegnu u ljubavi“ – Daničić-Karadžić) (Kološanima 2,2; naglasio autor), da budu „u svakome bogatstvu punoga **razuma**, na **poznanje** tajne Boga Oca i Hrista“ (Kološanima 2,2; naglasio autor), i da učvrste svoju **veru** u Hrista (Kološanima 2,5; naglasio autor). Ukratko, Pavle želi da njegovi čitaoci rastu u svojoj veri, u poznavanju tajni Boga i u ljubavi prema Hristu i jedni prema drugima. U suštini, Pavle svoju publiku poziva da budu „potpuni“ u Hristu ili, drugim rečima, da pokažu „zrelost“ u ispoljavanju svoje vere. U Kološanima 2,6–23, Pavle daje više detalja o tome kako se ovaj cilj može postići.

Pouka za ovu sedmicu ističe dve glavne teme:

1. Potpunost u Hristu podrazumeva poznavanje Njega i rast u Njemu, što nas štiti od zabluda koje donose lažni učitelji.
2. Potpunost u Hristu takođe podrazumeva potpuno pouzdanje u Njega, a ne u propise, za lično spasenje. Važno je napomenuti da krst ceremonijalni zakon čini nepotrebnim, ali to ne čini sa moralnim zakonom. Starozavetni ceremonijalni događaji bili su samo senke budućeg Hristovog dela i Njegove žrtve. Ti simboli su ispunjeni sa Njegovom smrću. Ipak, Deset zapovesti, uključujući i sedmi dan, subotu, i dalje važe za hrišćane.

Drugi deo: Komentar

Ilustracija

„Kada je Džejms Garfield (James Garfield), koji je kasnije postao predsednik Sjedinjenih Američkih Država, bio direktor koledža Hiram u Ohaju, jedan otac ga je upitao da li bi program studija njegovog sina mogao da bude skraćen, kako bi mogao da završi školovanje za kraće vreme. ‘Naravno’, odgovorio je Garfield. ‘Ali sve zavisi od toga šta želite da napravite od svog dečaka. Kada Bog želi da stvori hrast, uzme sto godina. Kada želi da stvori tikvu, treba mu samo dva meseca’” – Majkl P. Grin, *1500 ilustracija za biblijsko propovedanje*, str. 356. originala.

Pavle je rekao: „Uzdajući se u ovo isto da će onaj koji je počeo dobro djelo u vama dovršiti ga tja do dana Isusa Hrista“ (Filipljanima 1,6). Komentarišući Davidov duhovni put, Alan Redpat izražava istu misao: „Obraćanje duše je čudo jednog trenutka, ali oblikovanje sveca je zadatak za ceo život“ – Alan Redpat (Alan Redpath), *Stvaranje Božjeg čoveka: Pouke iz Davidovog života (The Making of a Man of God: Lessons from the Life of David)*, Grand Rapids, MI: Fleming H. Revell, 2013), iz *Predgovora*.

Poznavanje Hrista i rast u Njemu

Čitajući Poslanicu Kološanima, možemo zaključiti da je Pavle bio veoma zabrinut zbog prodora lažnih učitelja u crkvu. Ova zabrinutost verovatno je izražena rečenicom: „Hoću dakle da vi znate koliko borbu imam za vas“ (Kološanima 2,1). U ovom kontekstu, izraz „borba“ verovatno znači „teskoba“ ili „zabrinutost“ – Vilijam F. Arnt i dr., *Grčko-engleski rečnik Novog zaveta i druge rane hrišćanske literature*, str. 17. originala. Grčka reč prevedena kao „borba“ koristi se i na drugim mestima u vezi sa borbom protiv ljudskog ili duhovnog protivljenja (na primer, 1. Solunjanima 2,2). U ovom kontekstu, ona se koristi da opiše apostolov „neumorni trud – intenzivno nadmetanje i borbu za širenje, rast i učvršćivanje vere kao cilj njegove misije“ — Dejvid Dž. Vilijams (David J. Williams), *Pavlove metafore: Njihov kontekst i karakter* (*Paul's Metaphors: Their Context and Character*, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 1999), str. 290. originala.

Izraz „borba“ potiče iz sveta sporta, tačnije iz atletskih nadmetanja. Zbog toga ukazuje na ideju iscrpljujućeg napora. Ovi podaci pokazuju da Pavle nije posmatrao suočavanje sa lažnim učenjima kao nešto beznačajno. Da li bi i mi trebalo tako da ga posmatramo? Vrlo verovatno je da se Pavlova borba ili nadmetanje za Kološane odnosila upravo na njegove molitve za njih. Pavle se molio da njihova srca budu ojačana kako ne bi bila zavedena lažnim učenjima. Želeo je „da se utješe srca njihova, i da se stegnu u ljubavi, i u svakome bogatstvu punoga razuma, na poznanje tajne Boga Oca i Hrista“ (Kološanima 2,2).

Koncept „poznanja“ je veoma važan u Poslanici Kološanima. Kroz celu poslanicu Pavle želi da njegovi čitaoci imaju poznanje o „blagodati Božjoj u istini“ (Kološanima 1,6); o Božjoj „volji u svakoj premudrosti i razumu duhovnome“ (Kološanima 1,9); o „bogatstvu slave tajne ove među neznabošcima, koje je Hristos u vama, nad slave“ (Kološanima 1,27); o „tajni Boga Oca i Hrista“ (Kološanima 2,2). Dakle, ukratko, Pavle pokazuje da je protivotrov za lažna učenja poznanje Boga i Hrista (Kološanima 2,1–4.8). To poznanje dolazi iz Božje reči, na šta Pavle ukazuje u Kološanima 3,16: „Riječ Hristova da se bogato useli među vas, u svakoj premudrosti učeći i svjetujući sami sebe sa psalmima i pojanjem i pjesmama duhovnijem, u blagodati pjevajući u srcima svojim Gospodu.“

Hristos, naša jedina Nada za spasenje

U Kološanima 2,11–15, Pavle uzdiže Hristovo delo spasenja učinjeno za nas. U Hristu smo obrezani „obrezanjem nerukotvorenim“ (Kološanima 2,11), što znači da je to delo Hrista u našem srcu. „Jer kada ste se krstili, tada ste sa Hristom bili sahranjeni, te ste s Njim i uskrsnuti...“ (Kološanima 2,12; NSP). Drugim rečima, Bog nas je oživeo sa Hristom i „oprostio nam je sve naše prestupe“ (Kološanima 2,13; IHJ). Ukratko, Pavle poručuje da je Hristos naše jedino utočište i nada za spasenje.

Međutim, neke Pavlove izjave u drugom poglavlju Kološanima poslanice, naročito u stihovima 11–23, često se danas tumače kao da apostol govori o ukidanju Deset zapovesti; konkretnije, tvrdi se da sedmični dan odmora, subota, više nije važeća niti obavezujuća za hrišćane. Nasuprot toj tvrdnji, drugo poglavlje Poslanice Kološanima ne govori o ukidanju Deset zapovesti. Pavle u više navrata, kako u Poslanici Kološanima, tako i u drugim poslanicama, podrazumeva da su Deset zapovesti i dalje obavezujuće za hrišćane, što se vidi iz sledećih odlomaka.

Pavle citira petu zapovest u Efescima 6,2.3, šestu, sedmu i osmu u Rimljanima 13,9, a desetu u Rimljanima 7,7 (i takođe u Rimljanima 13,9). U Kološanima 3,20 ponavlja poziv koji se nalazi u Efescima 6,1: „Djeco, slušajte svoje roditelje“. Na osnovu Efescima 6,1–3 može se zaključiti da se ovaj poziv (i u Efescima 6,1 i u Kološanima 3,20) zasniva na važenju pete zapovesti (Efescima 6,2.3; uporedi sa 2. Mojsijevom 20,12). U svim tim odlomcima podrazumeva se da Deset zapovesti ostaju obavezujuće za vernike i pod novim zavetom. Dodatno, liste poroka i vrlina u Pavlovim poslanicama – a posebno lista poroka u Kološanima 3,5–9 – imaju kao pozadinu Deset zapovesti (vidi Dejvid V. Pao [David W. Pao], *Poslanica Kološanima i Poslanica Filimonu; Zondervan egzegetski komentar Novoga zaveta [Colossians & Philemon, Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament, Grand Rapids, MI: Zondervan, 2012], str. 220. originala).*

Jedan neadventistički teolog priznaje: „Postoje dobri razlozi da se veruje... da su Deset zapovesti i dalje obavezujuće za nas. Kada Isus, na primer, govori o 'zapovestima', jasno je da misli na Deset zapovesti (Luka 18,20). Slično, kada Pavle govori o zakonu u Rimljanima 7,7, on misli na Deset zapovesti“ — Ijan D. Kembel (Iain D. Campbell), *Tumačenje Druge knjige Mojsijeve, Otvoreno razmatranje (Opening up Exodus, Opening Up Commentary, Leominster, Velika Britanija: Day One Publications, 2006), str. 83. originala.*

Što se tiče sedmog dana – subote – svedočanstva iz Novog zaveta ukazuju na to da je svetkovanje sedmog dana i dalje obavezujuće za vernike pod novim zavetom. Kao i Isus, i Pavle je držao subotu (vidi Luka 4,16; Dela 17,2). U tekstu Otkrivenje 14,6.7, aluzija na četvrtu zapovest potvrđuje važenje sedmog dana, subote, za hrišćane. Slično, kada su se Pavle i Varnava usprotivili idolopokloničkom obožavanju, ukazali su na obožavanje „živoga Boga, koji je stvorio nebo i zemlju i more i sve što je u njima“ (Dela 14,15; vidi i 2. Mojsijeva 20,11). Takođe je moguće da Pavle u svom opisu Hristove nadmoćnosti u Kološanima 1,15–20 ima na umu i prvo i drugo poglavlje Prve knjige Mojsijeve, kao i 2. Mojsijeva 20,8–11. Ova dva odlomka imaju zajedničku temu – subotu (vidi Džon K. Mekvej [John K. McVay], *Kološanima poslanica*, u: Anhel Manuel Rodrigéz, ur., *Endrjuz biblijski komentar: Novi zavet [Colossians, in Ángel Manuel Rodríguez, Andrews Bible Commentary: New Testament, Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2022], str. 1745, 1751–1753. originala).*

S obzirom na to da je Pavle držao subotu, jasno je da on nije mogao da u Kološanima 2,11–23 zastupa ideju ukidanja Deset zapovesti. Dakle, „pismo uredbe“ (Kološanima 2,14) koje je prikovano za krst ne odnosi se na moralni zakon. Nasuprot tome, to „pismo uredbe“ može se odnositi na ceremonijalni zakon ili neku vrstu dužničke obaveze. Takođe, Kološanima 2,16 ne govori o sedmičnoj suboti. Umesto toga, tekst se može odnositi na: (1) ceremonijalne subote, (2) žrtve koje su se prinosile tokom jevrejskih praznika, ili možda (3) držanje sedmične subote iz pogrešnih motiva. Za detalje vidi Džon K. Mekvej, *Kološanima poslanica*, u: Anhel Manuel Rodrigéz, ur., *Endrjuz biblijski komentar: Novi zavet*, str. 1752, 1753. originala.

Treći deo: Primena u životu

Razmišljajte o sledećim temama, a potom postavite svojim učenicima pitanja s kraja ovog odeljka:

Filibljanima 1,6 je zasigurno jedan od najpoznatijih stihova u Bibliji. Mi volimo ovo obećanje: „Onaj koji je počeo dobro delo u vama, dovršiće ga do dana Isusa Hrista.“

Važno je zapamtiti da se potpunost u Hristu postiže kroz proces upoznavanja Njega preko Njegove Reči. Zaista, nema načina da ostanemo u Njemu ako Njegove reči ne ostanu u nama (Jovan 15,7). Iz Božje Reči dobijamo duhovnu hranu za rast (1. Petrova 2,2), što uključuje i rast u veri (Rimljanima 10,17). Kako psalmista kaže: „U Tebe se uzdaju koji znaju ime Tvoje“ (Psalam 9,10). Poznavanje Boga i Njegove Reči štiti nas da ne bismo bili zavedeni lažnim učenjima.

Pravo poznavanje Boga prirodno vodi ka predanju i vernosti Njemu. U tom smislu, moralni zakon ima ključnu ulogu, jer nas uči o Božjem karakteru i otkriva nam Njegovu volju. Ipak, neki tvrde da je zakon prepreka jevanđelju. Međutim, ništa ne bi moglo da bude dalje od istine. Stvarnost je upravo suprotna. Rečima Džoa M.

Sprinkla, neadventističkog teologa, moralni zakon „je uvod u jevanđelje“ u smislu da „ukazuje na Hrista koji je ispunjenje zakona“ – Džo Sprinkl (Joe Sprinkle), *Biblijski zakon i njegova relevantnost: Hrišćansko razumevanje i etička primena Mojsijevih propisa za današnje vreme*, citirano u: Roj I. Gejn (Roy E. Gane), *Zakon Starog zaveta za hrišćane: Izvorni kontekst i trajna primena (Biblical Law and Its Relevance: A Christian Understanding and Ethical Application for Today of the Mosaic Regulations*, quoted by Roy E. Gane, *Old Testament Law for Christians: Original Context and Enduring Application*, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2017), str. 4. originala, fusnota 2.

Pitanja:

1. Podelite sa razredom omiljeni biblijski tekst. Na koji način vas je taj tekst nahranio, ojačao vaš odnos sa Bogom ili zaštitio od lažnih učenja?
2. Kako moralni zakon ukazuje na Isusa? Kako je Isus ispunjenje zakona? Zašto je netačno tvrditi da je moralni zakon prepreka jevanđelju?